

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie wniosku dotyczącego dyrektywy Rady w sprawie ustanowienia minimalnych zasad dotyczących ochrony kurcząt chowanych z przeznaczeniem na produkcję mięsa

COM(2005) 221 końcowy — 2005/0099 (CNS)

(2006/C 28/05)

W dniu 13 czerwca 2005 r. Rada, działając na podstawie art. 37 Traktatu, postanowiła zasięgnąć opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie wspomnianej powyżej.

Sekcja ds. Rolnictwa, Rozwoju Wsi i Środowiska Naturalnego, której powierzono przygotowanie prac Komitetu w tej sprawie, przyjęła swoją opinię dnia 7 października 2005 r. (sprawozdawca: Leif E. Nielsen).

Na 421. sesji plenarnej w dniach 26 i 27 października (posiedzenie z dnia 26 października) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny stosunkiem głosów 123 do 3, przy 2 głosach wstrzymujących się, przyjął następującą opinię:

1. Wprowadzenie

1.1 Intensywny chów kurcząt z przeznaczeniem na produkcję mięsa jest źródłem problemów, jeżeli chodzi o dobrostan i zdrowie tych zwierząt. W raporcie Komitetu Naukowego stwierdza się, że większość problemów związanych z dobrostanem kurcząt jest bezpośrednio związanych z selekcją inwentarza o wysokim wskaźniku wzrostu i lepszym wskaźniku spożycia, której nie towarzyszy lepszy poziom dobrostanu i zdrowia zwierząt. Pewna liczba cech metabolicznych i behawioralnych została zmieniona przez selekcję genetyczną. Występowanie zaburzeń metabolicznych objawia się schorzeniami nóg, puchlinami brzuszными, syndromu nagłej śmierci oraz innymi problemami zdrowotnymi zwierząt. Komitet Naukowy stwierdził również, że negatywne efekty wysokiego zagęszczenia hodowli są zmniejszone w budynkach, wewnątrz których dobre warunki klimatyczne mogą zostać podtrzymane⁽¹⁾.

1.2 UE nakłada jedynie ogólne wymogi w zakresie ochrony zwierząt hodowlanych⁽²⁾. Niektóre Państwa Członkowskie przyjęły tymczasem przepisy krajowe dotyczące ochrony kurcząt przeznaczonych do produkcji mięsa; istnieją również dobrowolne systemy zapewniania jakości, które uwzględniają też aspekty związane z dobrostanem. W opinii Komisji minimalne wspólne zasady pozwoliłyby rozwiązać problemy z dobrostanem, zagwarantować bardziej sprawiedliwe warunki konkurencji i lepsze funkcjonowanie rynku wewnętrznego. Takie stanowisko odpowiada ponadto rosnącemu uznaniu przez społeczeństwo obywatelskie konieczności stosowania racjonalnych norm ochrony zwierząt i wpisuje się w plan działania Komisji dotyczący dobrostanu zwierząt.

1.3 Komisja proponuje, aby wyznaczyć maksymalne zagęszczenie kurcząt na metr kwadratowy powierzchni użytkowej (zwane dalej „zagęszczeniem hodowli”) na

30 kilogramów żywej wagi. Państwa Członkowskie mogą jednakże zezwolić, aby kurczęta były chowane w warunkach zagęszczenia hodowli nie przekraczającego 38 kilogramów żywej masy/ m² w zakładach lub w pojedynczych jednostkach zakładu pod warunkiem, że właściciel lub opiekun będzie przestrzegał określonych wymogów dotyczących, inspekcji, kontroli i nadzoru, przeprowadzanych przez właściwe władze Państwa Członkowskiego. Projekt zawiera ponadto szereg wymogów minimalnych mających zastosowanie do wszystkich zakładów. Dotyczą one monitoringu, kontroli, poidel, karmienia, ściółki, poziomu hałasu, oświetlenia, czyszczenia, dezynfekcji, informowania i dokumentacji, interwencji chirurgicznych, szkoleń i wytycznych. Zakłady o wyższym maksymalnym zagęszczeniu hodowli muszą dostosować się do maksymalnych wymogów dodatkowych dotyczących informowania i dokumentacji, stężenia NH₃ i CO₂, temperatury i wilgotności, zagospodarowania i prowadzenia kontroli systemów wentylacji, schładzania i ogrzewania, a także oceny wskaźników dobrostanu zwierząt podczas badań poubojowych i procedur w przypadku niedopełnienia wymienionych wymogów. Komisja proponuje również procedurę wykonawczą, aby zapewnić jednolite stosowanie i ciągłe dostosowywanie przepisów znajdujących się w załącznikach, przy współpracy Stałego Komitetu ds. Łańcucha Pokarmowego i Zdrowia Zwierząt.

1.4 Zintegrowane podejście w stosunku do zakładów i poszczególnych jednostek zakładów o wyższym maksymalnym zagęszczeniu hodowli opiera się na zwiększonym przepływie informacji między producentem, właściwym organem a rzeźnią, na podstawie kontroli poubojowych. W opinii Komisji gromadzenie informacji na temat parametrów produkcji do celów handlowych i kontroli, by móc stwierdzić, w jakim stopniu są przestrzegane przepisy w sprawie substancji i środków spożywczych oraz wymogi dotyczące higieny⁽³⁾, powinno również być używane do celów poprawy norm dobrostanu zwierząt. Takie zintegrowane podejście stanowi ponadto podstawę dla nowych przepisów dotyczących higieny żywności i kontroli weterynaryjnych⁽⁴⁾.

1.5 Nie później niż dwa lata licząc od daty przyjęcia niniejszej dyrektywy i w świetle doświadczeń zdobytych dzięki stosowaniu dobrowolnych systemów etykietowania Komisja

⁽¹⁾ Zob. sprawozdanie Komitetu Naukowego ds. Zdrowia i Dobrostanu Zwierząt, zatytułowane „The Welfare of Chickens Kept for Meat Production (Broilers)” [„Dobrostan kurcząt chowanych z przeznaczeniem na produkcję mięsa (brojlery)”, z dnia 21 marca 2000 r.

⁽²⁾ Dyrektywa 98/58/WE, Dz.U. nr L 221 z dnia 8 sierpnia 1998 r., str. 23 (dyrektywa została opracowana na podstawie Europejskiej konwencji w sprawie ochrony zwierząt hodowlanych, która zawiera odniesienie do drobiu, a sama zawiera dodatkowe przepisy dotyczące mięsa drobiowego).

⁽³⁾ Rozporządzenie 882/2004, Dz.U. WE L 165 z dnia 30.4.2004, str. 1; sprostowanie do Dz.U. WE L 191 z dnia 28.5.2004, str. 1.

⁽⁴⁾ Rozporządzenie nr 882/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. „Pakiet Higiena”, Dz.U. L 165 z dnia 30.4.2004.

zamierza również przedstawić raport z możliwego wprowadzenia na poziomie Wspólnoty szczególnego, obowiązkowego i zharmonizowanego systemu etykietowania mięsa kurcząt, produktów mięsnych i wyrobów mięsnych z drobiu, opartego na przestrzeganiu standardów dobrostanu zwierząt, a także zbadać zgodność takiego systemu z zasadami stosowanymi przez Światową Organizację Handlu. Komisja zamierza ponadto, w oparciu o opinię naukową, przedstawić sprawozdanie, a w razie potrzeby także właściwe propozycje legislacyjne, na temat wpływu parametrów genetycznych na stwierdzone braki mające negatywny wpływ na dobrostan kurcząt.

2. Uwagi ogólne

2.1 Zgodnie z opinią Komisji aspekty związane z dobrostanem zwierząt w systemach intensywnej hodowli są przedmiotem rosnącego zaniepokojenia ze strony opinii publicznej w Unii Europejskiej. Znalazło ono odzwierciedlenie w ostatnim badaniu z 2005 r. przeprowadzonym przez Eurobarometr⁽⁵⁾. Należy zatem rozważyć problem dobrostanu zwierząt wraz z innymi czynnikami, na przykład elementem „europejskiego modelu społecznego”, aby zniwelować negatywne konsekwencje liberalizacji wymiany handlowej i natężenia konkurencji, zarówno w UE, jak na świecie.

2.2 Nie można obarczać odpowiedzialnością za wszystkie problemy z dobrostanem zwierząt jednego etapu produkcji i sprzedaży kurcząt przeznaczonych na produkcję mięsa w UE. Należy również wziąć pod uwagę selekcję genetyczną w ośrodkach hodowlanych działających na poziomie międzynarodowym, powstawanie stad hodowlanych kurcząt, wylęgarni, etap produkcji sam w sobie, rzeźnie, wprowadzanie do obrotu i konsumentów. W każdej kategorii istnieją ponadto rozbieżności dotyczące jednocześnie problemów związanych z dobrostanem zwierząt, aspektami gospodarczymi i aspektami związanymi z konkurencją. Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny, jako przedstawiciel społeczeństwa obywatelskiego, który odzwierciedla jego różnorodność, ma oczywiście za zadanie współpracować przy opracowywaniu minimalnych norm dobrostanu zwierząt w UE, na poziomie, który byłby jednocześnie racjonalny i dopuszczalny.

2.3 Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny docenia znaczenie prac przygotowawczych przeprowadzonych przez Komisję i popiera zaproponowane podejście. Przepisy ogólne, które mają zastosowanie do wszystkich stad, stanowią wymogi opierające się na zwiększonej kontroli w zakładach i w większości przypadków nie budzą sprzeciwu. Ponadto EKES pochwała zasadniczo wymogi zawarte w zintegrowanym podejściu dotyczącym stad o dużym zagęszczeniu hodowli kurcząt, które opiera się na systemie oceny punktowej uszkodzeń opuszki podeszwy, śmiertelności i innych ewentualnych oznakach złego stanu higieny, a także w odniesieniu do interwencji i zmian warunków w danym zakładzie.

2.4 Zasadnicza kwestia dotyczy zagęszczenia hodowli. Normy w tej dziedzinie muszą obrać za punkt wyjścia najlepsze dostępne dane naukowe i opierać się na równowadze

między różnymi wskaźnikami dotyczącymi stanu fizjologicznego, zachowania i zdrowia. Na podstawie sprawozdania Komitetu Naukowego EKES uznaje za uzasadnione i dopuszczalne, aby ustanowić ogólny maksymalny limit 30 kg/m² w stadach ogólnie i limit 38 kg/m² w stadach, gdzie negatywne konsekwencje są niwelowane szczególnymi wymogami dotyczącymi warunków klimatycznych w pomieszczeniach.

2.5 Jednocześnie należy uznać, że zagęszczenie hodowli jest czynnikiem decyzyjnym, jeżeli chodzi o koszty produkcji i konkurencyjność. Według badania przeprowadzonego w Niderlandach w marcu 2005 r. zaproponowane maksymalne zagęszczenie hodowli będzie miało niekorzystny wpływ praktycznie na wszystkie hodowle w kraju. W Niderlandach średnie zyski z przeciętnego chowu kurcząt mięsnych, po odliczeniu kosztów zmiennych i stałych, wynoszą zaledwie 1,89 euro centa na każdego kurczaka⁽⁶⁾. Ukazuje to zawężenie pola manewru dla produkcji. Aby utrzymać ten sam poziom dochodów przy wskaźniku zagęszczenia hodowli odpowiednio 30 i 38 kg/m², cena kurczęcia mięsnego, zgodnie z powyższą kalkulacją, powinna wzrosnąć odpowiednio o 8,0 i 2,5 centa, co wydaje się stanowić nieznaczną kwotę z punktu widzenia konsumenta. Jednakże na szczeblu europejskim specjaliści z sektora są zdania, że maksymalne zagęszczenie hodowli poniżej 42 kg/m² nieuchronnie doprowadzi do stopniowej marginalizacji sprzedaży UE zarówno na rynku wspólnotowym, jak i na rynkach krajów trzecich w wyniku konkurencji głównych krajów eksportujących spoza UE.

2.6 Stanowi to przyczynę, dla której wymogowi dotyczącemu zmniejszenia zagęszczenia hodowli w UE musi towarzyszyć dostosowanie zasad handlu międzynarodowego, aby identyczne lub równoważne wymogi były stosowane również odnośnie do importu z krajów trzecich. EKES przyznaje, że trudno będzie poruszyć tę kwestię podczas obecnej rundy negocjacyjnej Światowej Organizacji Handlu. Jednakże, jeżeli UE zdecyduje się na przyjęcie norm w kwestii dobrostanu zwierząt na racjonalnym i uzasadnionym poziomie, zarówno w przedmiotowym sektorze, jak i w każdym innym, musi również mieć możliwość narzucenia wspólnocie międzynarodowej, jako jeden z głównych partnerów w handlu światowym, ustanowienia klauzuli umożliwiającej utrzymanie tego poziomu⁽⁷⁾.

2.7 Państwa trzecie, które dysponują porównywalną przewagą konkurencyjną i dopuszczalnymi warunkami w dziedzinie dobrostanu zwierząt, mają z natury rzeczy możliwość zwiększenia udziału w rynku UE. Można przypuszczać zatem, że poprą one wprowadzenie norm międzynarodowych. Byłoby natomiast paradoksalne i niedopuszczalne, aby państwa trzecie stosujące mniej rygorystyczne normy, w rezultacie wyższych standardów obowiązujących UE przejęły stopniowo kontrolę nad produkcją europejską i rynkami zbytu, nie tylko na rynku europejskim, lecz również w państwach trzecich, bądź też aby UE, pod pretekstem złych warunków u niektórych jej głównych partnerów handlowych oraz zagrożenia przeniesieniem produkcji do tych krajów, nie mogła uczynić nic dla poprawy dobrostanu zwierząt.

⁽⁶⁾ P. van Horne, Economic consequences of reduction of stocking density of broilers, LEI (Agricultural Economics Research Institute), Uniwersytet i ośrodek badawczy w Wageningen, marzec 2005 r.

⁽⁷⁾ Problem ten porusza komunikat Komisji dla Rady i Parlamentu Europejskiego w sprawie regulacji dotyczących dobrostanu zwierząt hodowlanych w krajach trzecich oraz implikacji dla UE (Communication from the Commission to the Council and the European Parliament on animal welfare legislation on farmed animals in third countries and the implications for the EU) (COM(2002) 626 wersja ostateczna, 18.11.2002).

⁽⁵⁾ Eurobarometr, czerwiec 2005 r.: Podejście konsumentów do dobrostanu zwierząt hodowlanych.

2.8 Z tego względu konieczne jest, by przy imporcie z krajów trzecich UE wymagała — za wcześniejszym poparciem na szczeblu międzynarodowym bądź bez takowego poparcia — stosowania równoważnych przepisów. W przypadku braku międzynarodowej akceptacji niezbędna może okazać się pewnego rodzaju prowokacja, aby zwrócić uwagę na tę kwestię i pozwolić lepiej zrozumieć konieczność zmiany przepisów prawnych. W każdym wypadku w celu przedstawienia przeglądu sytuacji, Komisja musi przygotować pogłębioną analizę ekonomiczną stanu konkurencji po upływie dwóch lat od wejścia w życie dyrektywy w Państwach Członkowskich.

2.9 Międzynarodowe Biuro Epizootii (OIE) przyjęło niedawno zalecenia dotyczące niektórych innych aspektów dobrostanu zwierząt, co wskazuje na wzrost świadomości na szczeblu międzynarodowym, że konieczne jest ustanowienie minimalnych norm w tym zakresie. OIE opiera swoje zalecenia na wnioskach konferencji, która odbyła się w 2004 r. i umożliwiła nawiązanie konstruktywnego dialogu między instytucjami, ekspertami naukowymi, grupami interesów i organizacjami pozarządowymi z całego świata, w tym z licznych krajów rozwijających się. Na konferencji podkreślono konieczność stworzenia podstaw naukowych do opracowania międzynarodowych norm dobrostanu zwierząt. W opinii EKES-u WTO powinna podjąć się tego zadania, aby minimalne normy opracowane pod nadzorem OIE mogły być również stosowane w ramach WTO.

2.10 Biorąc pod uwagę negatywne doświadczenia, na przykład niedociągnięcia we wdrażaniu lub stosowaniu bardziej rygorystycznych wymogów na poziomie krajowym, co prowadzi do zakłócania konkurencji, przedsiębiorcy z sektora uważają, że na szczeblu UE zasady należy ustalać za pomocą rozporządzeń. EKES uznaje zalety rozporządzenia, niemniej jednak stwierdza, że Państwa Członkowskie wolą dyrektywy, które pozwalają stosować przepisy przy uwzględnieniu specyfiki krajowej. Dyrektywa jest ponadto postrzegana jako bardziej odpowiedni instrument do wprowadzenia proponowanego zintegrowanego podejścia. Dodatkowo wspólne przepisy w sprawie szczegółów technicznych dotyczących metod chowu nie będą posiadały niezbędnej elastyczności, jeżeli chodzi o stosowane systemy, i zahamują zmiany techniczne w odniesieniu do metod hodowli charakteryzujących się wyższą wydajnością i większym ukierunkowaniem na dobrostan zwierząt. Należy jednakże przekazać Komisji wyraźne przesłanie, że zaniechanie stosowania lub nieprawidłowe wdrażanie nie mogą być tolerowane.

2.11 Paradoksalny jest jednak fakt, że Komisja uzasadnia swój wniosek, a także konieczność wprowadzenia wspólnych przepisów dotyczących zniekształcenia konkurencji brakiem jednorodności przepisów krajowych, podczas gdy w tym samym czasie projekt pozwala na przyjęcie bardziej rygorystycznych zasad krajowych w Państwach Członkowskich. Występowanie wspólnych zasad w UE stanowi zasadniczy punkt wyjścia dla działania UE zmierzającego do osiągnięcia wspólnych zasad na szczeblu międzynarodowym. Jeżeli chodzi o niedociągnięcia Państw Członkowskich lub braki we wdrażaniu dyrektyw, Komisja musi w przyszłości poważnie potraktować zadanie, które nakłada na nią Traktat, i czuwać nad prawidłowym stosowaniem zasad w terminach wyznaczonych przez same Państwa Członkowskie.

2.12 EKES w pełni popiera rozszerzenie dobrowolnych systemów w postaci „kodeksów praktyk” i z zadowoleniem

przyjąłby ich zastąpienie wspólnym europejskim systemem, w duchu prawodawstwa w sprawie produktów ekologicznych. W ten sposób konsumenci otrzymaliby możliwość wyboru, a rynek mógłby wykazać, jakie jest zainteresowanie dobrostanem zwierząt na poziomie wyższym niż minimalne wymogi, które obecnie obowiązują. EKES popiera ponadto obowiązkowy system etykietowania produktów UE, w zakresie w jakim będzie on zgodny z zasadami WTO. Oznacza to oczywiście, że istniejące przepisy prawa wspólnotowego muszą być przestrzegane niezależnie od konieczności etykietowania. W wypadku pakowanych kurcząt należy również rozważyć zaznaczanie metody produkcji na opakowaniu, tak, jak to obecnie ma miejsce w wypadku jaj.

2.13 Komisja, zgodnie z tym, co ogłosiła, powinna przedstawić sprawozdanie oparte na nowych dostępnych danych naukowych, które uwzględniałyby nowe badania i doświadczenia praktyczne, w celu dalszej poprawy dobrostanu kurcząt chowanych z przeznaczeniem na produkcję mięsa. Sprawozdanie powinno również poruszać kwestię wpływu parametrów genetycznych na stwierdzone niedociągnięcia. Wniosek musi już teraz uwzględniać konsekwencje selekcji genetycznej. Należy również wprowadzić przepisy dotyczące dobrostanu stad rodzicielskich. Prace powinny rozpocząć się jak najszybciej i — w miarę potrzeby — być poddawane przeglądom w świetle danych dotyczących uboju. W przeciwnym przypadku prace Komisji w tej dziedzinie będą mogły rozpocząć się dopiero 5 lat po przyjęciu dyrektywy, w momencie gdy dane te staną się dostępne.

2.14 EKES przyznaje, że badania stanowią proces długoterminowy, a obowiązujące zasady muszą być dostosowywane do nowych zdobyczy nauki i wiedzy i rozwoju techniki. Dlatego też w przypadku stwierdzenia braków należy zintensyfikować badania w przedmiotowej dziedzinie, a także w innych dziedzinach, w celu powiększenia zakresu i urozmaicenia naszej wiedzy. Dotyczy to zwłaszcza spójności między wskaźnikiem zagęszczenia hodowli a warunkami klimatycznymi i środowiskiem⁽⁸⁾. Należy również położyć większy nacisk na bezpieczeństwo biologiczne ze względu na ścisłą interakcję między zdrowiem zwierząt, dobrostanem i środowiskiem, np. w związku z ptasią grypą⁽⁹⁾.

3. Uwagi szczegółowe

3.1 Bez względu na systemy produkcji, zagęszczenie hodowli, wyposażenie techniczne, itp. zarządzanie stadami i dobre praktyki rolnicze mają decydujący wpływ na dobrostan i zdrowie zwierząt. Z natury rzeczy przepisy prawne i kontrole nie mogą ich zagwarantować ani uwzględnić ich znaczenia w codziennych kontaktach ze zwierzętami, a także w opiece nad nimi. W tym kontekście podstawowe znaczenie mają przepisy analizowanego projektu dyrektywy odnoszące się do instrukcji i wytycznych, kursów i szkoleń oraz inspekcji przeprowadzanych co najmniej dwa razy w roku. EKES wyraża jednakże

⁽⁸⁾ Spośród ostatnich publikacji naukowych należy wymienić na przykład artykuł zatytułowany „Chicken welfare is influenced more by housing conditions than by stocking density” („Na dobrostan kurcząt większy wpływ wywierają warunki panujące w budynku niż zagęszczenie hodowli”) opublikowany w piśmie Nature, t. 427, z dnia 22 stycznia 2004 r. www.nature.com.

⁽⁹⁾ Patrz: Wniosek Komisji COM(2005) 171 z 28.4.2005 oraz opinia Komitetu z 28.9.2005 w sprawie wspólnotowych środków zwalczania ptasiej grypy.

zaniepokojenie brakiem jakichkolwiek wymogów dotyczących kompetencji i faktem, że doświadczenie może zastępować szkolenia, bez względu na charakter doświadczenia.

3.2 Należy zapewnić niezależność oceny dobrostanu zwierząt i dopilnować, aby ocena była dokonywana przez dostatecznie przeszkolonych kontrolerów posiadających doświadczenie w ocenie warunków ochrony zwierząt. Tym samym Komitet popiera opracowywanie jednolitych sprawozdań w Państwach Członkowskich.

3.3 Do celów większej przejrzystości należy ponadto sprecyzować, że zakłady, w których wskaźnik zagęszczenia hodowli nie jest zbyt wysoki, będą podlegały kontroli wyłącznie w ramach „pakietu higieny”. Jednocześnie należy nałożyć wymóg prowadzenia uznanych programów szkoleń oraz dokumentowania szkoleń obejmujący wszystkie zakłady powyżej określonej wielkości.

3.4 Wymogi dotyczące maksymalnego stężenia NH_3 i CO_2 muszą zostać sformułowane w taki sposób, aby w normalnych warunkach limity nie były przekraczane. W przypadku nietypowej sytuacji klimatycznej przekroczenie tych progów w większości dobrze zorganizowanych systemów produkcji będzie niemożliwe.

3.5 Projekt dyrektywy przewiduje, że „wszystkie budynki powinny posiadać oświetlenie o minimalnej intensywności 20 luksów przy włączonym świetle, mierzone na poziomie oka ptaka” a „oświetlenie powinno być dostosowane do 24-godzinnego rytmu z okresami zaciemnienia trwającego co najmniej w sumie 8 godzin, z czego co najmniej 4 godziny nieprzerwanego zaciemnienia”. Przepis ten jest zgodny z zaleceniem Rady Europy⁽¹⁰⁾. Natomiast specjaliści z sektora, na podstawie raportów naukowych i doświadczenia praktycznego, za wystarczające uznają oświetlenie minimalne o sile 15 luksów przez pierwszych 14 dni a po ich upływie oświetlenie o minimalnej intensywności 5 luksów, przy nieprzerwanym okresie zaciemnienia wynoszącym co najmniej cztery godziny. Podkreślają przy tym, że próby oświetlania pomieszczeń światłem o większym natężeniu i dłuższe okresy zaciemnienia przekładały się na wzrost uszkodzeń opuszki podeszwowej i odrzucania zwierząt ze względu na uszkodzenia skóry. EKES uważa, że należy znaleźć optymalne rozwiązanie, zaś polityka w tej dziedzinie musi opierać się na najbardziej relewantnych odkryciach naukowych i praktycznych doświadczeniach. W przypadku wątpliwości lub niewystarczającej dokumentacji należy przeprowadzić dodatkowe badania, aby obowiązujące przepisy mogły zostać dostosowane i w każdym momencie były odzwierciedleniem najlepszych dokonań w przedmiotowej dziedzinie.

3.6 Analizowany projekt dyrektywy przewiduje możliwość interwencji w zakładach, gdzie zagęszczenie hodowli jest największe, w przypadku przekroczenia współczynnika śmiertelności wynoszącego 1 % plus 0,06 % pomnożone przez

wiek stada przy uboju w dniach, co daje wskaźnik około 3,5 %. Specjaliści z sektora za uzasadniony uważają maksymalny próg śmiertelności wynoszący 0,12 % dziennie i są zdania, że pomimo braku związku między dobrostanem a śmiertelnością w ciągu pierwszych siedmiu dni, limit może zostać racjonalnie wyznaczony na 1,5 %, jeżeli pojawi się taka potrzeba. W opinii EKES-u w tej dziedzinie, jak i w pozostałych dziedzinach, należy wyznaczyć limit na poziomie odzwierciedlającym praktyczne możliwości prawidłowo funkcjonującej hodowli. W hodowlach, w których stwierdzono poważne nieprawidłowości, należy ponadto przewidzieć zastąpienie rejestracji współczynnika śmiertelności i zapalenia skóry w okolicach opuszki podeszwowej rejestracją na przykład schorzeń i zapalenia otrzewnej.

3.7 Komisja przedstawić powinna wyczerpujące opisy wraz ze zdjęciami opuszek podeszwowych w różnych grupach w celu standaryzacji klasyfikacji.

4. Wniosek

4.1 Z zastrzeżeniem uwag przedstawionych powyżej, EKES zasadniczo popiera podejście Komisji i szczegółowe przepisy projektu dyrektywy. Wyznaczenie różnych progów w odniesieniu do natężenia oświetlenia, maksymalnego stężenia NH_3 i CO_2 , wskaźnika śmiertelności i uszkodzeń opuszki podeszwowej musi odzwierciedlać praktyczne możliwości zakładów w normalnych warunkach funkcjonowania.

4.2 Jakiemukolwiek zmniejszeniu zagęszczenia hodowli w stosunku do obowiązujących praktyk musi bezwzględnie towarzyszyć klauzula w sprawie dobrostanu w zasadach handlu międzynarodowego. Pozwoli to UE na opracowanie zasad równoważnych z zasadami stosowanymi w odniesieniu do importu z krajów trzecich, tak aby stwierdzone niedociągnięcia w głównych państwach eksportujących spoza UE nie przeszkodziły w przyjęciu racjonalnej i uzasadnionej normy wewnątrz UE. W przypadku braku akceptacji na szczeblu międzynarodowym UE zmuszona będzie do podjęcia jednostronnych działań, aby zwrócić należyłą uwagę na potrzebę zmiany sytuacji prawnej i pozwolić lepiej zrozumieć konieczność takiej zmiany. W przeciwnym wypadku należy oczekiwać, że produkcja w znacznym stopniu przeniesiona zostanie do krajów, w których obowiązują mniej surowe normy. Komisja powinna jednocześnie przeprowadzić szczegółową analizę ekonomiczną rozwoju sytuacji dwa lata po wejściu w życie dyrektywy w Państwach Członkowskich.

4.3 Ponieważ badania naukowe są procesem długotrwałym, zasady powinny być dostosowywane do nowych zdobyczy wiedzy i nauki oraz rozwoju techniki. Jednocześnie należy zintensyfikować badania w celu dostarczenia bardziej kompletnych danych w dziedzinach, w których odnotowano niedociągnięcia.

Bruksela, 26 października 2005 r.

Przewodnicząca
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Anne-Marie SIGMUND

⁽¹⁰⁾ Artykuł 14 zalecenia Rady Europy z 1995, przyjętego jednogłośnie przez 40 państw członkowskich zgodnie z Konwencją.